
Onderwerp : Invoering forensenbelasting
Datum : Maart 2022
Van : ANG
Opgesteld door : V. (Vincent) Maltha
Ontvangers : Gemeente Goirle

De fractie van Lijst Riel Goirle heeft op 9 november 2021 een motie ingediend bij de raad van de gemeente Goirle, waarbij het college wordt opgeroepen om te onderzoeken welke voor- en nadelen er kleven aan het eventueel invoeren van de heffing van forensenbelasting in de gemeente Goirle.

Op verzoek van de gemeente Goirle heeft ANG de voor- en nadelen met de nodige onderbouwing uiteengezet in deze memo.

Toeristenbelasting vs. Forensenbelasting

Voor de duidelijkheid en volledigheid wordt hieronder allereerst uitgelegd op basis van welke initiële voorwaarden de gemeente toeristenbelasting- en forensenbelasting kan heffen.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven van personen die, tegen een vergoeding, binnen de gemeente overnachten, maar zelf niet ingeschreven staan in de Basisregistratie Personen (verder BRP) van de betreffende gemeente. Hieruit komen onderstaande drie voorwaarden naar voren. Bij het wegvallen van één van deze voorwaarden, vervalt ook direct de belastingplicht.

- Er moet sprake zijn van een overnachting
- Er wordt een vergoeding (in welke vorm dan ook) betaald voor de overnachting
- De overnachtende persoon staat niet ingeschreven in de BRP

Verder geldt dat de toeristenbelasting geheven wordt van degene die de gelegenheid biedt tot het houden van verblijf.

Forensenbelasting

Forensenbelasting kan geheven worden van natuurlijke personen die niet ingeschreven staan in de BRP van de gemeente, echter er wel meer dan 90 dagen voor zichzelf en/of hun gezin een gemeubileerde woning ter beschikking hebben. Kortom, hierbij gelden de volgende vijf voorwaarden:

- Het betreffende object moet voldoen aan de voorwaarden van een gemeubileerde woning
- De gebruiker van het object dient een natuurlijke persoon te zijn
- De gebruiker staat niet ingeschreven in de BRP
- De gebruiker dient de woning meer dan 90 dagen in een jaar ter beschikking te hebben
- De gebruiker heeft de woning ter beschikking voor zichzelf of zijn/haar gezin

De forensenbelasting kan in tegenstelling tot de toeristenbelasting alleen geheven worden van de gebruiker van een woning. Dit betreft dus niet altijd de eigenaar ervan. Verder kan de belasting zoals gezegd niet geheven worden van bedrijven, terwijl dit voor het heffen van toeristenbelasting geen belemmering vormt.

Om forensenbelasting te kunnen heffen moet men de beschikking hebben over een gemeubileerde woning. Het daadwerkelijke verblijf doet hierbij niet ter zake in tegenstelling tot de toeristenbelasting, waarbij dat wel een criterium is.

Onder een gemeubileerde woning wordt een object verstaan waarin zich ten minste een toilet, was- en kookgelegenheid bevinden. De aanwezigheid van meubilair is hierbij dus geen vereiste, waardoor objecten al snel als 'gemeubileerde woning' beschouwd kunnen worden.

Tot slot dient vermeld te worden dat onder een gezin vader en/of moeder met kinderen wordt verstaan. Bijvoorbeeld twee (oudere) broers die in een woning verblijven worden niet als gezin beschouwd. In een dergelijk geval kan dan ook geen forensenbelasting geheven worden.

Arbeidsmigranten

In de motie wordt het verblijf van doelgroepen die voor langere periode in de gemeenschap verblijven aangehaald. Daarbij wordt bedoeld op arbeidsmigranten waarvan het verblijf momenteel onder de heffing van de toeristenbelasting valt. Met betrekking hiertoe dient expliciet vermeld te worden dat het verblijf van arbeidsmigranten slechts in uitzonderlijke gevallen onder de forensenbelasting belast kan worden. De forensenbelasting kan in dit geval alleen geheven worden als de betreffende arbeidsmigrant zelf eventueel met/zijn haar gezin een gemeubileerde woning huurt of koopt om in te kunnen verblijven en de arbeidsmigrant daarbij ook besluit om zich niet in te laten schrijven in de BRP. Dit scenario komt nauwelijks voor. Doorgaans worden arbeidsmigranten gehuisvest door hun werkgever of een huisvestingsorganisatie. In de huisvesting verblijven zij over het algemeen met meerdere personen, waarmee zij geen gezin vormen. Bovendien wordt de huisvesting door de huisvestende partij ter beschikking gesteld en heeft de gehuisveste persoon het niet zelf tot zijn/haar beschikking. Het ter beschikking krijgen van een gemeubileerde woning of het ter beschikking hebben ervan lijkt een summier verschil, echter is het in deze wel bepalend. Een eventuele belastingplicht voor de forensenbelasting wordt hiermee onderuit gehaald.

Résumé

Het is (nagenoeg) niet mogelijk om arbeidsmigranten te betrekken in de heffing van de forensenbelasting. Deze vallen of in de heffing van de toeristenbelasting of zij zijn ingeschreven in de gemeente waardoor zowel de forensenbelasting als de toeristenbelasting niet van toepassing kunnen zijn.

Potentieel areaal

Zoals hierboven is uitgelegd kan de gemeente Goirle (nagenoeg) geen forensenbelasting heffen voor het verblijf van arbeidsmigranten, zoals wellicht wel gedacht werd. Daarnaast heeft de gemeente Goirle, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeenten Hilvarenbeek en Oisterwijk, ook geen campings of recreatieterreinen met vaste standplaatsen voor stacaravans en chalets die in de heffing betrokken kunnen worden. Er zijn wel situaties te bedenken waarin de forensenbelasting door de gemeente Goirle wel geheven kan worden, echter gaat het dan dus alleen om personen die niet ingeschreven

MEMO

staan in de BRP, maar die binnen de gemeente Goirle wel een gemeubileerde woning bezitten dan wel huren en daarbij tevens voldoen aan de overige criteria.

Dit kan bijvoorbeeld een tweede woning zijn of een woning die tijdelijk gehuurd wordt vanwege bijvoorbeeld een verbouwing, waarbij de huurder ingeschreven blijft staan op zijn/haar eigen adres. In het tweede geval valt het verblijf op dit moment nog onder de toeristenbelasting. Bij de invoering van de forensenbelasting kan de belastingplicht hier naartoe verschuiven, mits de huurperiode langer is dan 90 dagen in het jaar.

In de praktijk zijn dit echter uitzonderlijke gevallen, waardoor er bij de invoering van forensenbelasting nauwelijks verschuivingen zullen zijn in de belastingplichten van de toeristenbelasting naar de forensenbelasting. Hierin schuilt dan ook direct een voordeel voor de gemeente, want het feit dat er nauwelijks verschuivingen zullen zijn van de toeristen- naar de forensenbelasting betekend indirect dat met de forensenbelasting extra inkomsten gegenereerd kunnen worden, mits de uitvoeringskosten (ruimschoots) gedekt kunnen worden.

Om na te gaan hoe groot het potentiële belastingareaal binnen de gemeente Goirle is en of de uitvoering van de belasting opweegt tegen de potentiële opbrengst, is het mogelijk om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. Het is echter zeer de vraag of dit een positieve uitkomst zal hebben. Het is zelfs mogelijk dat de kosten voor een dergelijk onderzoek niet opwegen tegen de baten van een eventuele invoering van de forensenbelasting.

Mocht de gemeente een haalbaarheidsonderzoek willen uitvoeren dan kan dit onderzoek in basis gedaan worden aan de hand van de Stuf-TAX. Daarbij dient dan ook onderzocht te worden welk tarief of welke tarieven men dient te hanteren om ten minste de uitvoeringskosten te kunnen dekken en welke heffingsmethodiek daarbij het beste past.

Heffingsmethodieken en tarieven

De forensenbelasting kan op diverse wijzen geheven worden en de tarieven kunnen, net zoals voor de toeristenbelasting, door de gemeente vastgesteld worden. Om een beeld te vormen van de diversiteit aan heffingsmethodieken en tarieven zijn in onderstaande tabel voor diverse gemeenten in de omgeving van de gemeente Goirle de gehanteerde methodes en tarieven weergegeven.

Goirle valt samen met nog acht andere gemeente onder de regio Midden Brabant. Van de acht gemeente heffen er drie forensenbelasting, namelijk Hilvarenbeek, Oisterwijk en Waalwijk. In de overige vijf gemeenten wordt geen forensenbelasting geheven, te weten: Dongen, Gilze en Rijen, Heusden, Loon op Zand en Tilburg. In de vijf grootste gemeenten van Brabant, oftewel de B5-gemeenten wordt overigens ook geen forensenbelasting geheven.

De gemeente Goirle telt vier aangrenzende gemeenten, namelijk: Alphen-Chaam, Gilze en Rijen, Tilburg en Hilvarenbeek. De gemeente Alphen-Chaam heft evenals Hilvarenbeek ook forensenbelasting en is daarom tevens opgenomen in onderstaand overzicht.

MEMO

Gemeente	Heffingsmethode	Tarieven 2022
Alphen-Chaam	WOZ-waarde	Waarde < € 54.000 = € 322,00 Waarde > € 54.000 = € 417,00 Waarde > € 137.000 = € 547,00 Waarde > € 225.000 = € 703,00
Hilvarenbeek	WOZ-waarde	Waarde < € 65.000 = € 356,20 Waarde > € 65.000 = € 738,05
Oisterwijk	WOZ-waarde	Waarde < € 75.000 = € 362,00 Waarde > € 75.000 = € 394,60 Waarde > € 250.000 = € 657,70 Waarde > € 550.000 = € 986,60
Waalwijk	Per object	€ 486,05

Indien de gemeente Goirle overweegt om de forensenbelasting in te voeren zou het logisch zijn om hierbij aan te sluiten op de andere omliggende gemeente en te kiezen voor een heffing op basis van de WOZ-waarde. Zeker gezien het feit Goirle nauw samenwerkt met de gemeenten Oisterwijk en Hilvarenbeek. Welke staffels en tarieven daaraan dan gekoppeld kunnen worden hangt af van het potentiële belastingareaal en daarvoor zou zoals aangegeven nader onderzoek verricht moeten worden.

Ondanks dat het voor de gemeente Goirle niet logisch zou zijn om een geheel andere heffingsmethodiek toe te passen indien de gemeente besluit om de forensenbelasting te gaan heffen, zijn die er wel. Zo kan de forensenbelasting bijvoorbeeld ook geheven worden op basis van een percentage van de WOZ-waarde of de vloeroppervlakte van een object.